

A MUNKAVERSENY

Irta: Olajos Mihály

A szobotikai Munkásegyletemen 1946 márc. 21.-én megtartott előadás.

Legyen az 1946-os esztendő a föllendülés és az újjáépítés nagy győzelmének éve — mondotta Hazánk népeinek vezére és tanítómestere Titó marsall újlévi felhívásában.

Elérni a háború előtti 1939-es termelési színvonalat; minél többet termelni, minél több árút bocsájtani népeink rendelkezésére; leszállítani a termelés-költségeit, olcsóbb áruval látni el néptömegeinket; összhangba hozni a mezőgazdasági és ipari termékek árait; fokozni a munkahozamot, azaz állandóan növelni a belefektetett emberi munkaeredményt; növelni munkásosztályunk és dolgozóink lelkesedését, alkotóképességét; teljes önfeláldozással a legnagyobb erőfeszítéseket bevetni a termelőmunkába; fokozni az önkéntes munkára való készséget és mindemellett kíméletlenül harcolni a feketezés, az üzérkedés, a szabotázs, a korupció, a népvagyon elherdálása ellen — ezek azok a feladatok, melyeket Titó marsall említett felhívásában népeink elé állított.

Jugoszlávia dolgozói, élükön a sorozatos tűzpróbákban megedzett munkásosztályaival épp úgy teljesítik a békekorszak kezdetének eme nagy feladatait, mint ahogy teljesítették feladataikat a nagy szabadságharc idején.

Köztudomású, hogy a fasiszták kíméletlen pusztításai, eszeveszett rombolásai a háború folytán hazánk óriási károkat szenvedett. Az előzőtt fasiszták nyomán üzembéptelen bányák, lerombolt gyárak, szétrombolt vasutak, kirabolt mezőgazdaság, lerombolt települések, falvak és városrészek maradtak hátra. A menekülő fasiszták amit lehetett magukkal vittek, elraboltak tőlünk, ahol pedig ezt nem teheték, romboltak, robbantottak. Ebből a helyzetből kiindulva, legnagyobbbbrészt a saiat erőinkre támaszkodva kell elvégeznünk az újjáépítés nagy feladatát, emek keretében pedig meg kell valósítanunk ebben az évben a fenti feladatokban körvonalazott célkitűzéseket.

Ahhoz, hogy az oly súlyos mértékben tönkretett termelőerőnkkel az 1939-es kapacitást elérjük, ahhoz, hogy nagymértékben lerombolt gyáraink, súlyosan megrongált bányáink, nagy károkat szenvedett mezőgazdaságunk termelőképességét a békés évek termelőképességeinek színvonalára emeljük — egy ilyen jelentős ugráshoz nem elegendő a megszokott munkatempó, mindez az eddigi munkatempóval híriül sem valósítható meg. Ezzel szemben a kitűzött feladatok teljes megvalósítása hazánknak létérdeke: ezért vezet be dolgozó népünk, élén a munkásosztályunkkal, a termelés minden ágazatában a munkaversenyt.

Az újjáépítésnek és a vele kapcsolatos munkaversenynek tervszerűnek kell lenni, azaz azt kell elsősorban újjáépítenünk, ami a legfontosabb, azokhoz a munkákhoz kell foglalkozni, melyek hazánk általános érdekei szempontjából az elsődlegesek, nem pedig ahhoz, ami éppen a kezünk ügyébe esik. Legelsősorban is újjá kell építenünk azt, ami nélkülözhetetlen a pusztán élet fenntartásához, így a legszükségesebb lakótelepeket, lakberendezéseket, elő kell teremtenünk a lakosság táplálásához nélkülözhetetlen élelmiszereket. Ezután a legfontosabb helyreállítani a termelés azon ágazatait, melyek üzembhelyezése, üzemenek fokozása, gyorsítani fogja az újjáépítés ütemét, újabb és újabb lendületet ad annak. Legfontosabb tehát helyreállítani szénbányáinkat, ezekben a termelés színvonalát minél magasabbra emelni, hogy iparunkat, közlekedésünket el tudják látni elegendő mennyiségű szénrel. Mivel szén nélkül a többi termelési ág újjáépítése, valamint a közlekedés helyreállítása el sem képzelhető; nyilvánvaló, hogy az újjáépítésben és a munkaversenyben a legfontosabb feladat a

szénbányászoké. Szénbányászaink mindent elkövetnek, hogy feladatuknak eleget tegyenek, amint a jelentésekből ismeretes a munkaverseny és az újjáépítés élen járnak, nagy eredményeket értek el, további eredményeiktől pedig elsősorban függ az újjáépítés és az országos munkaverseny alakulása.

A bányászat, az ipari és mezőgazdasági termelés fellendülése, valamint a passzív vidékek nagy szükségleteik létfontosságú feladatot rónak közlekedésünkre. Tovább kell fokozniok közlekedésünk üzemképességét, az állomásokon tovább kell gyorsítaniok a be- és kirakodást, teljes erőbevetéssel kell dolgozniok a mozdonyok, vagonok, főként a fedettvagonok javításán. Ugyanakkor további vasutvonalakat kell helyrehozni, a rögtönzött hídszerkezeteket pedig masszívabbakkal kell felcserélni, melyek a gyorsabb közlekedést is elbíriák.

Fémiparunk legfőbb feladata, előállítani a közlekedés helyrehozatalához nélkülözhetetlen hídszerkezeteket és egyéb kellékeket. Elsőrendű figyelmet kell fordítani továbbá mezőgazdasági gépek és szerszámok előállítására és javítására.

A szövözemekben tovább kell fokozni a termelést, túl kell szárnyalni az üzemek termelési tervezetét, a fonodákban pedig, ahol csak mód van rá, többváltásban kell dolgozni, hogy elég fonállal tudják ellátni a szövözemeket.

Hasonló a helyzet a bőrparban, a lábbeligyártásnál is: fokozni a termelést, elegendő mennyiségű áruval ellátni széles néptömegeinket.

Faiparunkat a kivitelre is képessé kell tennünk. Ha figyelembe vesszük mily óriási a szükséglet faanyagokban, főleg épületanyagokban, tiszta képünk lehet arról, mily hatalmas feladatokat kell megvalósítaniok faipari munkásainknak, ha oly mértékben akarják fokozni a termelést, hogy a hazai szükségletek fedezésén túl még külföldre is jusson. Ehhez nagy mértékben kell emelni a fakitermelést, továbbá, helyre kell állítani és üzembehozni az ország összes fűrésztelepeit, faipari üzeimeit.

Az ország nagy szükségleteit vegyi-ipari cikkekben — üveg, műtrágya, kékkő, szóda, stb. jelentős feladatot állítanak vegyi-iparunk elé, melyben szintén fokozni kell a gyártást, több árut kell előállítani.

A cement, téglá, cserép és egyéb építőanyagok előállításával foglalkozó iparnak elegendő mennyiségű anyagot kell szolgáltatni a települések, falvak lerombolt városrészek felépítéséhez.

A villanyerő gyártásában fő feladat kevesebb tüzevalóval több elektromos áramot előállítani.

Az idei év folyamán mezőgazdaságunknak elegendő mennyiségű terményt kell szolgáltatnia ahhoz, hogy lakosságunk élelmiszerszükségeit fedezni tudjuk, hogy megfelelő módon el tudjuk látni a passzív vidékeket is. Ugyanakkor mezőgazdaságunknak elegendő nyersanyagot kell előállítani iparunk számára, bővíteni kell tehát az ipari növényekkel, cukorrépával, napraforgóval, kenderrel stb. beültetett területet.

Élelmiszeriparunk feladata pedig tovább bővíteni üzemképességét, hogy fel tudja dolgozni az összes rendelkezésre álló nyersanyagokat és elegendő mennyiségű áruval tudni lakosságunkat. Üzemképes állapotba kell hozni az összes cukorgyárakat, szárító és gyümölcskonzerváló üzemeket, bővíteni kell a rakodóházhoz szükséges edények tartalmát.

Nem szabad megfeledkeznünk állatállományunk feljavításáról, szaporításáról sem.

Az egyes termelési ágak eme országosviszonylatú feladata mellett népi hatóságokban, közigazgatásunkban a legfontosabb feladat, teljesen kiküszöbölni a bürokratizmust, hatóságunknak még közelebb kell jutni népünkhöz, még szorosabban maga köré kell gyűjteni a szélesebb néptömegeket.

Mindezek a feladatok csak úgy valósíthatók meg, ha az országos munka-

verseny a termelés és újjáépítés munkájának teljes terjedelmét felöleli, ha átfog minden dolgozót, ha hatalmas területű általános tömegmozgalomná forr ki.

Az általános munkaverseny folyamán a legfőbb feladat amire a legtöbb figyelem irányul: TÖBBET TERMELNI. Az 1939-es termelési színvonal eléréséhez minden erővel harcolni kell a több-termelésért. A több-termelés előfeltétele a termelési normák bevezetése. A termelési norma mint ismeretes egy meghatározott munkaeredmény, amelyet egy-egy munkásnak, vagy munkáscsoportnak meghatározott idő alatt elő kell állítani. A norma a munka hozamának, a munka eredményének leggyakoribb lemérése. A norma segítségével a munkás könnyen ellenőrizheti saját magát, tisztán láthatja munkájának eredményét és tudatosan küzdhet nagyobb munkaeredmények elérésére, azaz a norma minél jelentősebb túlszárnyalására.

A norma megállapításához a termelési folyamat sajátosságaihoz képest többé-kevésbé bonyolult számítások útján jutunk általában több körülményt kell figyelembe venni, bizonyosfokú leleményességet is előfeltétel a norma megállapítása, éppen ezért gyakori jelenség, hogy egyes üzemek vagy műhelyek munkásai gyorsan megállapítják, hogy náluk nem lehet normákat felállítani. A lényegében az ipari termelés legtöbb szakaszában megállapíthatók a normák és törekedni kell be is vezetni azokat.

Az újjáépítés és a munkaverseny idej feladata elérni az 1939 évi termelési színvonalat. Ezt a célt szem előtt kell tartani a norma megállapításnál is. Mint ahogy az egész újjáépítés és munkaverseny ehhez a célhoz idomul így a normáknak is e cél szerint kell igazodniuk, ami annyit jelent, hogy a mostani normák megállapításánál az 1939-ik évi kapacitást illetőleg normákat kell alapul venni. Az eddigi munkaversenyek idején, gyakori jelenség volt, hogy a normák igen magas túlszárnyalásáról adtak különböző üzenetekből jelentést. Az alaposabb elbírálás folyamán kitűnt, hogy ezek a magas százaléku eredmények viszonylagosak azaz a megállapított normák a felszabadulás utáni termelési színvonalból alakultak ki, így jóval alacsonyabbak voltak az 1939-ik évi normáknál. Amikor viszont, az ilyen relatív normák magasszázaléku túlszárnyalását összehasonlították az 1939. normákkal kitűnt, hogy a magasszázaléku eredmények sok esetben meg sem ütik az 1939-es normákat, vagy azokat éppen hogy csak túllépi, sokkal kisebb százalékarányban. Tekintve, hogy az idei év alapötörekvése az 1939-es termelési színvonal-elérése, szükségszerű követelmény, hogy a munkaversenyben elért eredményeket, az 1939-es termelési színvonalhoz illetve normákhoz mérve ítéljék meg és ez országos viszonylatban nem az 1939-es normákhoz viszonyítva és azok arányában állapítjuk meg, az a veszély fenyeget, hogy egyes munkások helyijellegű magas százalékarányú normán felüli versenysikere az országos viszonylatban megítélés keretében azaz a valóban alapos kiértékelés folyamán jelentősen kisebbek lesznek, norma túlszárnyalásuk százalékaránya lepad, ami pedig az illető munkások munkakedvének csökkentését vonja maga után.

A normákat nem tekinthetjük mozdulatlanoknak, merevéknek. A gyakorlat mindig megmutatja, hogy a megállapított norma jó-e, vagy esetleg túl magas, illetőleg túl alacsony. Abban az esetben, ha a normát az átlagmunkás is könnyűszerrel, a megszokott munkatempót alig fokozva — túlhaladhatja, új magasabb normát kell megállapítani, míg ha a normát az átlagmunkás minden erejének és törekvésének bevetésével sem tudja túlhaladni — úgy alacsonyabbat kell megállapítani.

Az országos munkaverseny második feladattömbje: **olcsóbban termelni**. Az olcsóbban termelés egyik követelménye: állandóan küzdeni a munkáhozam növeléséért, azaz mindent elkövetni annak érdekében, hogy a befektetett emberi munkaerő hozama minél nagyobb legyen. Ez a termelés állandó tökéletesítésé-

vel érhető el. Minden munkásnak állandóan tanulmányoznia kell gépét, munkamódszerét, azaz a termelés folyamatát és ezt tökéletesíteni feltalálásokkal, újításokkal. Sokszor egész kis jelentőségű technikai találmány a gépszerelt egy-egy szinte jelentéktelennek látszó patent, vagy a munkamódszerben bevezetett kis újítás a munkahozam jelentősszázalékú növelését teszi lehetővé. Ezért van oly nagy szükség arra, hogy minnél nagyobb legyen az újításokra törekvő munkások száma, hogy minnél több munkás feltalálóra emelkedjék. — Külön gondot kell fordítani a termelési folyamat egyszerűsítésére is. A felesleges mozdulatok kiküszöbölésével, az egyes munkadarabokon végzendő műveletek számának csökkentésével kevesebb munkával, rövidebb idő alatt jelentős többtermelés érhető el. Ez pedig szintén hozzájárul az áru olcsóbbá-tételéhez.

A hazánk minél gyorsabb újjáépítéséért dolgozó munkás nem lehet, közömbös az anyagmegtakarítás kérdésével szemben. A nehéz nyersanyagbeszerzési lehetőségek magukkal vonják az anyagmegtakarítás szigorú törvényét. Minden anyaggal takarékoskodni kell, kezdve a fűtőanyagtól a hulladékiig. A szabásoknál az takarékoskodik igazán az anyaggal, aki úgy szab, hogy a be nem szabott rész a lehető a legkisebb legyen, de az ilyen be nem szabott darabokat is fel kell használni, — amire az felhasználható. Szinte a legkisebb pihulladékból is készíthető pld. képráma szeg. Az eddigi munkaverseny folyamán, számos jelentést olvashatunk arról, hogy egyes üzemekben az azelőtt éveken át kallódott anyagokat, hulladékokat a versenymunka folyamán nagyszerűen felhasználták. Ugyiszintén nem szabad szem elől téveszteni a melléktermékek felhasználását sem.

A valódi anyagtakarékosság sok többé-kevésbé tudatos szokással való szakítást előfeltételez. Nemcsak a termelésben, hanem a polgári életben is, szükséges az anyagtakarékosság. Meg kell győződni arról, hogy az eldobott rothadásnak szánt rongydarab valóban veszteség míg ennek összegyűjtése és felhasználása valóban elősegíti hazánk gazdasági újjáépítését.

Amint tökéletesíteni kell az egy-egy munkás munkamódszerét, amely szükségesek az újítások, feltalálások az egy-egy munkás munkamódszerében épp úgy kell tökéletesíteni műhelyek és üzemek termelési folyamatát, épp úgy kell dolgozni újítások, feltalálások bevezetésében abban a termelési folyamatban, melyben munkások csoportja, vagy egy-egy üzem minden munkása résztvesz, egy-egy műhely illetőleg üzem munkamegszervezésének tökéletesítése arravaló törekvést jelent, hogy minden munkás és minden gép lehető legjobb a többtermelés szempontjából leghasznosabb feladatot kapja a termelésben. Egy munkás, egy gép sem kallódhat. A munkabeosztás oda irányuljon, hogy lehetővé váljék a gépek teljesfokú kihasználása, aminek érdekében a gépek kezelőinek is úrrá kell válniuk a gép felett.

Az olcsóbb termelés követelménye a gépek karbantartása, állandó javítása és tisztítása is. Minél jobban ápoljuk a gépeket, annál hosszabb ideig lesznek üzemképesek, ezúton pedig csökkentjük az üzem költségeit. Továbbá csak is jól karbantartott gépekkel lehetséges a termelt áru minőségét is javítani, ami szintén célkitűzése az országos munkaversenynek.

A munkaverseny sikere el sem képzelhető a termelés mind tervszerűbbé tétele nélkül. Előrelátni a gyorsított ütemű termelés minden körülményeit a nyersanyagbeszerzéstől az áruelszállításig gondoskodni mindazon követelményekről, melyek nélkülözhetetlenek a termelés folytonosságának biztosításához — mindez a munkaverseny sikerének szükségyszerű előfeltétele. A nyersanyagbeszerzés lehetőségei közismertek. De a termelés minden ágazatának mind jobb és jobb lehetőségeket nyújt másrészt nagyobb élelmességgel minden lehető elkövetésével bizonyára jelentősebb mértékben megoldható a nyersanyag beszerzésének kérdése, mint ahogy az általában történik. Ugyanakkor, amikor az egyik helyen

bizonyos anyagok hiányáról panaszkodnak, más helyeken ugyanazon anyagok kihasználatlanul hevernek. Főfeladat a nyersanyag beszerzése terén odahatni, hogy minden meglévő anyag; minden ami a termelésben felhasználható el is jusson oda, ahol szükség van rá. Mindez éber kutatással, leleményességgel, fáradhatatlan munkával valósítható meg.

A munkaverseny minden üzemben, minden műhelyben vagy minden munkapadnál a termelés felemelkedését eredményezi. Ez a termelés emelkedés csak abban az esetben valódi eredmény, ha a különböző időszakú versenyek után nem esik vissza. A verseny folyamán elért eredményeknek nem szabad visszaesniök. Ha a verseny időszaka befejeztével a termelés visszaesik, az annak a bizonyítéka, hogy a verseny folyamán elért fellendülés legfőképpen a munkások nagyobb fizikai erőfelfejtése után jött létre, a munkások a verseny folyamán, fizikailag kimerültek és a verseny időszakának befejezésével fizikai erejük alábbhagyott. Az ilyen munkaverseny nem célravezető, nem lehet tartós, csak átmeneti. A mai időknek az a munkaverseny felel meg, amelyben a termelés fellendülése nem annyira a munkások nagyobb fizikai erő kifejtésének, mint inkább a termelés tökéletesítésének, feltalálásoknak, a munkamódszerben bevezetett újításoknak eredménye, mely folyamán tehát a munkások ádozatkészségüket és fáradozásait nemcsak a nagyobb erőfelfejtésben, hanem a feltalálásokban vették be. Az ilyen munkaverseny folyamán a munkások nem merülnek ki, éppen ezért ezeket nem követi visszaesés, a bevezetett újítások és találmányok pedig a munkásságot további újítások és találmányok megalkotására és bevezetésére ösztönzik, az ilyen verseny folyamán elért fellendülés a még további fellendülés lökő erejűvé válik.

A munkaverseny célkitűzése a dolgozók munkafegyelmének szilárdítása is. A munkafegyelm megköveteli a pontos időben való munkára jövetelt, a teljes munkaidő minél nagyobb fokú teljes kihasználását, azaz kizárja a munkaidő lejártá előtti távozást. Kétségtelen, hogy eddigi gyakorlatunkban sok volt a munkaidő alatti beszélgetés, megbeszélés, sőt ülések is hívtak össze a munkaidő alatt. A munkafegyelm mindezt kizárja, mint ahogy kizárja a munkahelyről való elszaladozást is! Vannak nézetek, melyek szerint a munkafegyelm ellentétben áll a szabadsággal, ám de a szabadság éppen a rendben a munkafegyelmében van, főként abban és ez a munkások meggyőződésén, a dolgozók önkéntes akaratóból jön létre.

A munkaverseny célkitűzése csak abban az esetben valósulhat meg, ha a munkaverseny tömegmozgalommá válik, ha magával ragadja a dolgozók legszélesebb rétegeit. A szakszervezeti csoportvezetőségek, munkaversenybizottságok, a munkaverseny mozgalmáért felelőssé tett egyének, vagy kiemelkedő teljesítményű munkások magukban még nem csinálhatnak munkaversenyt, ha a többtermelésen, a termelés tökéletesítésén csak ők maguk fáradoznak, abból még hírül sem szülehetnek meg azok az eredmények, melyeket az országos munkaverseny illetőleg az újjáépítés feladata népeink elé állított. Ezek a célok csak úgy valósulhatnak meg, ha a munkaversenyben a dolgozók legnagyobb tömegei bekapcsolódnak, ha a dolgozó tömegek minden egyes tagja teljes erőfeszítéssel minden módon küzd a verseny mozgalmának sikeréért. Mindent elkövetni tehát, hogy a munkaverseny általános tömegmozgalommá fejlődjön ki.

Hazánk dolgozó népének tömegei előtt az országos viszonylatban újjáépítés illetőleg munkaverseny feladatai állnak. Ezek a tömegek különböző termelési ágakban dolgoznak, tehát a különböző termelési ágak szerint tagozódnak, sőt az egyes termelési ágakon belül üzemekhez, üzemi osztályokhoz, műhelyekhez, munkapadokhoz tartoznak, azaz a tömegek végsőfokon egyénekből állnak. Az újjáépítés és a munkaverseny feladatainak tömbjét a tömegek tagozódásával párhuzamosan szintén fel kell osztani, darabolni, termelési ágak, üzemek, osztá-

fyok műhelyek és végül munkahelyek illetőleg egyének szerint. Főkövetelmény, hogy minden munkás, minden műhely, osztály, üzem és termelési ág tisztán lássa maga előtt azokat a feladatokat, melyek az országosviszonylatú összfeladatok tömbjéből reá esnek. Végsőfokon tehát, a munkaverseny sikere vagy bukása azon dől el, hogy a versenyben résztvevő munkás mint egyén mily mértékben fogja megvalósítani a rá eső feladatokat, a munkaverseny fősúlya tehát az egyéni, a munkaversenyben résztvevő széles tömegek minden egyes tagján van.

A munkaverseny keretében tehát fontos feladat megnyerni minden munkást, minden dolgozó egyént arra, hogy saját meggyőződéséből kiindulva vasakarattal törekedjen minél többet termelni, minél nagyobb sikereket elérni a munkaversenyben. Minden munkást meg kell nyerni a közért-velo önfeláldozásra, megérteni mindenkivel, hogy saját boldogulása, egész népünk boldogulásának keretében valósulhat meg, és az országos munkaverseny éppen ennek az érdekében folyik. A munkaverseny keretében az egyén öntevékenysége, kezdeményezése, saját önszántából való próbálgatása, az új utak keresése a munkáhozam emlése érdekében nemcsak felbecsülhetetlen értékű, hanem a siker szempontjából nélkülözhetetlen elem. A munkaverseny megindítása tömegmozgalomra való bővítése, a verseny lendületének fenntartása és fokozása sok szervezőmunkát, megbeszélést, tervezést igényel. Ezen teendők elvégzése ugyanazoknak a feladata, akik a termelésben is a verseny harcosai és mint ahogy a termelés tervezett fellendítése sem valósítható meg a széles tömegek, azaz minden munkás részvétele nélkül, épp így a munkaverseny szervezésének feladata is csak, úgy valósulhat meg, ha a szervezőmunkában is tömegesen résztvesznek a munkások. Ezért tehát, minden munkás feladata a termelésben való versenyezésen kívül a verseny tömegmozgalomának megindításához és egybentartásához nélkülözhetetlen munkák végzésében is résztvenni.

A munkaverseny folyamán munkahősök, rohammunkások születnek. A rohammunkással illetőleg rohammunkával kapcsolatosan sok téves fogalom forog közkezen. Ha valaki a hivatalos munkaidőn túl önkéntesen ingyen dolgozik munkahelyén, vagy ha valaki bármily közérdekű ingyenesmunkában résztvesz általában rohammunkásnak, munkáját pedig rohammunkának mondják. Valójában, az ingyen munka vagy túlórázás magában-veve még nem rohammunka. Az ilyen munkában résztvevő csak ezért még nem rohammunkás. Rohammunkás az, aki a termelés terén kiválóan magas eredményeket ér el, de ezt az eredményt nem csupán vagy túlnyomórészt a nagyobb fizikai erőkifejtéssel, hanem a munkamódszer tökéletesítésével, találmánnyal, a termelés folyamatában bevezetett újításokkal érte el. A rohammunkás tehát a befektetett emberi munka hozamát eredményét emeli kiválóan magas százalékka.

Ha az önkéntes, díjazás nélküli munka magábanveve nem is rohammunka, ebből még nem következik az ilyen munkának a lebecsülése. Az újjáépítés lendületében és az ezzel párosuló munkaverseny hevében igen szorgalmazni kell a túlórázást, az önkéntes díjazás nélküli munkát aminek költségvetési és gazdasági helyzetünk közismert nehézségei miatt fontos szerep jut. Az újjáépítés terében sok olyan munka szerepel amire egyáltalán nincs költségvetés, viszont a közérdek szempontjából elsőrendű fontosságú, pld.: romok eltakarítása, közutak javítása, csatornák tisztítása stb.

A munkaverseny folyamán az egyéni a fősúly, a versenyben résztvevő tömegek minden tagján. Téves lenne tehát csupán arra törekednünk, hogy egyes kiváló termelési eredményeket felmutató munkások normatúlszárnyalása minnél nagyobb százalékban növekedjék. Sokkal nagyobb figyelmet kell fordítani arra, hogy a normát tömegesen túlszárnyalják. Állandóan legyen szemünk előtt, hogy tömegek kisebb százaléku norma túlszárnyalása, mégis értékesebb, a termelés szempontjából nagyobb jelentőségű, mint csak egyes kiemelkedők magas

százalékú eredménye. Ez az állítás még nem cáfolja a rohammunkások kiváló értékét amire szintén szükség van.

A munkaversenyek általában versenyszerződések megkötéséből indulnak ki, melyeket legnagyobbbrészt ugyanolyan termelési ághoz tartozó üzemek kötnek egymás között, de lehetséges a versenyszerződés termelési ágak között is, vagy üzemeken belül osztályok között sőt műhelyek és egyének között is. A versenyző üzem érdekében fontos is, hogy az illető üzemem belüli osztályok műhelyek és egyének szintén versenyezzenek egymás között, hisz ez az illető üzem össz-eredményének fokozását még jobban elősegíti.

A versenyszerződések megkötésénél merül fel a versenyfeltételek problémája: miben versenyezzünk? A legegyszerűbb versenyfeltétel a norma túlszárnyalása, azaz: az a győztes fél, mely a számára megállapított normát nagyobb százalékban fogja túlszárnyalni. Ezenkívül sok egyéb feltétel mellett is lehet versenyezni: ki fog nagyobb munkateljesítményt adni, (olyan helyeken, ahol a norma nem lehetséges); — melyik fél fogja mértékben emelni a munkahozamot; — ki ad több díjazás nélküli munkaórát; — melyik szerződő fél munkásai fognak több segítséget nyújtani a falunak; — stb. Versenyezni lehet továbbá a szakképzés fokozásában, a munkafegyelem szilárdításában, a munkahely egészségügyi viszonyai feljavitásában, a munkások ellátásának megszervezésében, egységes könyvelésre való áttérésre, hivatalokban a bürokrácia kiküszöbölésében, az ügyek gyors elintézésében felekkel való bánásmód feljavitásában stb.

Mindezen feltételeken kívül mindenütt lehetséges és nélkülözhetetlen fontos a társadalmi kulturmunkában való versenyzés. Ezen a téren szintén sokféle versenyfeltétel lehetséges, pld.: a szakszervezeti csoport minél nagyobb mértékben való megerősítése, olvasó-csoportok szervezése, műkedvelő vagy tudományos előadások rendezése, közös mozi, színház látogatás, sajtóterjesztés, testnevelés stb. A kulturmunkában való versenyzés keretei között tartozik az üzemi fali-újságok előállítására is. A fali-újságok még mindig túnyomórészt a fali-újság szerkesztőségek munkájának eredményei, holott a fali-újság előállításában szintén tömegeken kellene résztvenni a munkásoknak, csak így felelne meg a fali-újság eredeti feladatának. A fali-újságoknak az üzemről, az üzembentelődő termelés kérdéseiről, a munkaverseny eredményéről kell elsősorban írniok, úgy, hogy azok hű tükröképei legyenek mind ama legfontosabbnak ami az üzemben lejátszódik.

Ahogy nem lehetséges sikeres munkaversenyt a széles dolgozó tömegek részvétele nélkül, épp úgy nem képzelhető el irányító szervek nélkül, egységes központi irányítás nélkül sem. A munka versenyt irányító szakszervezeti csoportvezetőségek, vagy munkaverseny bizottságok első feladata megszervezni, megindítani a munkaversenyt. Gyakorlat által bizonyított igazság az, hogy általános kiszabott feladatok még nem vezetnek azok megvalósításához is, tehát a versenyt úgy kell megszervezni, hogy az általánosan kiszabott feladatokon kívül minden osztály, műhely, vagy munkás megkapja a maga gyakorlati feladát is, valamint a kellő indítást a feladat minél tökéletesebb végrehajtására.

Az irányító fórumnak ellenőrző szerepe van. Ez az ellenőrzés csak úgy felel meg feladatának, ha minden jelenséget meglát, kétsédelem nélkül reagál és igazságos. Az ellenőrzés sem mozoghat általános vonalakon, hanem ennek is minden munkásig el kell hatnia, a munkásnak érezni kell az ellenőrzés állandó jelenlétét, mert csak így készíthet az ellenőrzés minden munkást feladatának teljesítésére. Nyilvánvaló, hogy az ellenőrző forum csak úgy működhet sikeresen, ha azt maguk a dolgozó munkások állítják össze, ha az ellenőrzésnek a munkások önként vetik alá magukat, ha azt ők maguk is akarják, szem előtt tartva a munkaverseny célkitűzését.

Az eddigi versenyekből általános tapasztalat az, hogy a versenyek irányító fórumai sokszor elmulasztották a versenyzők osztályozását, a versenyzők eredményeinek lemerését, a kiemelkedő eredményeket elért munkások érdemük szerinti kitüntetését, valamint az elmaradók megfelelő serkentését. Az elért eredmények megállapítása, elismerése, a kiemelkedő eredmények kitüntetése a verseny mozgalmában nagy mértékben növeli a lelkesedést, újabb és újabb lendületet ad a versenyző munkásoknak, éppen ezért nélkülözhetetlen a munkaverseny mozgalmában. Az eredmények kiértékelésénél mindig azt kell mérni, azt kell meghatározni, ami a termelés szempontjából, a nép számára a leghasznosabb. Helytelen lenne a versenyző munkásnak csak a munkaidejét mérni, versenyeredményeit a túlórák vagy díjazás nélküli munkaorák számában kifejezni és ugyanakkor figyelmen kívül hagyni munkája eredményét, a termelt mennyiséget.

A munkaverseny mozgalmának tökéletesítése érdekében, elsőrendű fontosságú a verseny eredményeinek lerögzítése, táblázatokba, grafikonokba, diagramokba való foglalása és állandó kihirdetése. Az eredmények lerögzítésének megszervezésénél fontos körülmény, hogy minden munkás jegyezze saját mindennapi munkájának eredményeit és hogy minden műhely minden osztály és az egész üzem mindennapi eredménye papírra kerüljön. Csak ha minden munkás tisztán látja a saját eredményeit és ezek alakulását, valamint ha a munkások tisztán látják közös eredményeik változásait — csak ebben az esetben lehet a verseny tudatos, éber, tervszerű. — Sok esetben lehet haladni, olyan kijelentéseket, hogy egyes üzemek munkásai «nem érnek rá jegyezni, mert minden idejüket lekötöti a termelésbeli versenymunka». Kétségtelen hogy az eredmények jegyzésének elmulasztása a verseny el hanykulásához vezet. — Nem lenne elegendő ha csak termelt mennyiségeket jegyeznénk, fontos rögzíteni a munkahozam emelése, a munkafolyamat egyszerűsítése, az anyagmegtakarítás, a kulturmunka, stb. terén elért eredményeket is. Csak így kaphatnak a munkások minden irányú működésre buzdítást.

Abban az esetben is elhanyagol a verseny, ha a munkások nem kísérhetik figyelemmel állandóan a munkaverseny frontjának alakulását, ha nem láthatják tisztán minden adott időben kik haladnak az élen, kik maradoznak el, ha nem láthatják, hogy ők maguk a versenyzők között hanyadik helyen állnak. Ha a versenyző munkás tisztán látja, hogy ő maga hol áll, kik vannak előtte, kiket mögötte kell túlszárnyalnia, ha látja győzelmének arányát, ebből újabb lelkesedést tud meríteni, újabb lendületet kap és összegyűjti minden erejét, hogy versenytársait túlszárnyalja. Hasonló a helyzet a műhelyek közötti, osztályok közötti, vagy üzemek közötti versenyzés szemszögéből is. Mindennek a megvalósításához nélkülözhetetlen a mindennapi egyéni és összesített eredmények mindennapi meghirdetése, üzemi központi táblákon, fali újságokon, osztályonként, gyűléseken, sajtóban, stb. A tudósító szolgálat tehát legyen állandó, gyors, rugalmas. Az eddigi versenyek azt mutatják, hogy ezen a téren még sokat követelnek, és főleg tökéletesíteni kell az egymással versenyző üzemek — egymás közötti tudósító kapcsolatát.

Ha hazánk minden dolgozója megérti az országos munkaverseny óriási jelentőségét és szívet-lélekkel csatlakozik ehhez, a munkaverseny tényleg egy hatalmas lendületű össznépi tömegmozgalommá forr ki, miáltal valóban fellendítjük hazánkban a termelést, megteremtjük egy hosszabb időre szóló gazdasági terv kiinduló alapját. Ezen az úton haladva egy olyan általános fellendülés korszakát nyitjuk meg, amilyen fellendülést megvalósíthattak a Szovjetunió népei NEP és a sztalin öt éves tervek idején, létrehozva ezzel a Szovjetunió ropant nagy erejét. Egy ilyen korszak alatt a mi hazánkat is a dolgozók szabadságának és jólétének bevéhetetlen váravá építjük.